

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Klášterky a soudců JUDr. Blanky Chlostové a JUDr. Michala Holuba ve věci

žalobců: a) **J. S. S.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx

b) **V. M.**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx

oba zastoupeni advokátkou Mgr. Kateřinou Verostovou, LL.M.
sídlem Rokycanova 809/1c, 779 00 Olomouc

proti
žalované: **Smartwings, a.s.**, IČO 25663135
sídlem K Letišti 1068/30, 160 08 Praha 6

o zaplacení částky 800 euro s příslušenstvím

k odvolání žalobců proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 15. června 2021, č.j. 10C 153/2021-33,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se v zamítavém výroku I. **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni a) částku **400 EUR** s úrokem z prodlení z této částky ve výši 9 % ročně od 23. 10. 2018 do zaplacení, jinak se v tomto výroku **potvrzuje**.

Shodu s prvopisem potvrzuje Iveta Tomanová.

- II. Rozsudek soudu prvního stupně se v zamítavém výroku II. **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci b) částku **400 EUR** s úrokem z prodlení z této částky ve výši 9 % ročně od 23. 10. 2018 do zaplacení, jinak se v tomto výroku **potvrzuje**.
- III. Žalovaná je povinna zaplatit každému ze žalobců náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů ve výši **7 486,86 Kč** do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám Mgr. Kateřiny Verostové, LL.M., advokátky.

Odůvodnění:

1. V záhlaví uvedeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu, aby žalovaná byla povinna zaplatit každému ze žalobců částku 400 EUR se zákonným úrokem z prodlení ve výši 9% z této částky od 9.10.2018 do zaplacení (výroky I. a II.) a dále rozhodl, že žalobci jsou povinni uhradit žalované na nákladech řízení každý částku 300 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku (výroky III. a IV.).
2. Soud I. stupně takto rozhodl o žalobě, již se každý ze žalobců domáhal zaplacení částky 400 EUR s odůvodněním, že se jedná o paušální náhradu škody za zpoždění letu č. xxx z Kapverdských ostrovů do Porta, který byl zrušen. Cestující postoupili svou pohledávku společnosti AirHelp Limited dne 9. 8. 2018 a tato vyzvala žalovanou k náhradě dopisem ze dne 8. 10. 2018. Žalovaná kompenzaci nevyplatila a společnost AirHelp Limited postoupila pohledávku zpětně na cestující. Právní zástupce žalobců vyzval žalovanou k náhradě dopisem ze dne 10. 3. 2021.
3. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby s odůvodněním, že nárok žalobců je promlčen, když výzvu ke kompenzaci uplatnila v zákonem stanovené lhůtě společnost AirHelp, nikoliv žalobci.
4. Soud I. stupně vyšel ze zjištěného skutkového stavu, z něž vyplývá, že žalobci měli na den 22. 7. 2018 rezervovaný let provozovaný žalovanou společností č. letu xxx z Kapverdských ostrovů do Porta, avšak let byl zrušen. Výzvu ke kompenzaci podávala společnost AirHelp dne 8. 10. 2018, na niž smlouvou o postoupení pohledávky ze dne 9. 8. 2018 cestující postoupili svou pohledávku. Společnost AirHelp zpětně postoupila pohledávku na cestující, kteří prostřednictvím právní zástupkyně podali výzvu k úhradě kompenzace za zpožděný let dne 10. 3. 2021.
5. Dále soud I. stupně učinil zjištění o obsahu smluv o postoupení pohledávky ze dne 9. 8. 2018 s tím, že postupovaná pohledávka je ve smlouvách označena jen číslem rezervace xxx, cestující jsou označeni jménem, příjmením a adresou. Podpis postupníka na smlouvě uveden není. Podle smluv klienti postupují žalobkyni pohledávku podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 a Montrealské úmluvy z roku 1999 v souvislosti s uvedeným letem označeným číslem letu podle obchodních podmínek žalované a to v celém rozsahu včetně příslušenství a všech práv souvisejících s pohledávkou. Dále je postupník oprávněn vymáhat a přijímat platby související s pohledávkou a klienti jsou srozuměni s tím, že nejsou oprávněni akceptovat žádný přímý kontakt, ani přijmout platbu od provozujícího leteckého dopravce.
6. Dále soud I. stupně učinil skutková zjištění o obsahu podmínek společnosti AirHelp, dle čl. 9.2 podmínek se tyto podmínky, formulář postoupení a smlouva mezi společností AirHelp a klientem řídí německým právem, klient je však vždy oprávněn požadovat řádnou ochranu na základě kogentních ustanovení zákonů země trvalého pobytu klienta. Dle podmínek je smlouva pokládána za uzavřenou, když klient vedle přijetí těchto podmínek rovněž podepsal formulář postoupení nebo zmocňující dokument. Kontraktační proces smlouvy o postoupení pohledávky probíhá tak, že na webových stránkách AirHelp cestující vyplní dotazník s údaji o své osobě

Shodu s prvopisem potvrzuje Iveta Tomanová.

a příslušném letu a je mu přislíbená plná kompenzace s tím, že služba je bezplatná, poté cestující obdrží podmínky a ceník, dle nichž v případě úspěchu AirHelp bude převod dohodnuté části odškodnění za let klientovi podmíněn úhradou poplatku podle ceníku, tzn. 25 %, respektive 50 % v případě soudního jednání. Cestující nepodepisuje smlouvu o postoupení pohledávky, pouze svým podpisem vyplňuje prázdné pole v počítači a tento podpis je bez jeho vědomí přenesen na jakýkoliv jiný dokument. Smlouvu o postoupení pohledávky cestující neobdrží, není na ní uvedeno číslo letu, jen tzv. kód PNR, který není jednoznačným identifikátorem jakékoliv pohledávky, ale pouze identifikuje rezervaci v rezervačním systému, zpravidla jde o záznam o více letech a více cestujících, kteří můžou cestovat v rámci téže rezervace. Postupní smlouva tedy není podepsána cestujícím ani zástupcem AirHelp.

7. Zjištěný skutkový stav soud I. stupně posoudil podle ustanovení §§ 126, 134 a 138 Bürgerliches Gesetzbuch (BGB), směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/83/EU o právech spotřebitelů, dále dle ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů (dále jen Nařízení) a podle § 2553 odst. 3 o.z.
8. Soud I. stupně dospěl k závěru, že žaloba je nedůvodná. Dovodil, že se na projednávanou věc vztahuje článek 3 odst. 1 nařízení, a protože v dané věci došlo ke zpoždění letu o více než tři hodiny, cestující by měl mít nárok na náhradu ve smyslu článku 7 odst. 1 nařízení. Postupní smlouva byla uzavřena podle německého práva, proto soud I. stupně posuzoval její platnost i podle směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 211/83/EU o právech spotřebitelů, podle článku 5 této směrnice došlo ke klamání spotřebitele, když není uvedena řádně totožnost obchodníka, jeho kontaktní adresa včetně telefonu, faxu či e-mailu, celková cena zboží či služeb a nejsou jasně a srozumitelně uvedeny podmínky platby dodání a plnění včetně lhůty. Soud I. stupně považoval postupní smlouvu za neplatnou podle § 126 odst. 1 BGB, neboť cestující ani druhá smluvní strana ji nepodepsali, a též shledal neplatnost podle § 134 BGB a § 138 BGB, neboť společnost AirHelp využila nezkušenosti cestujícího, když slibovala, že poskytne výhodu ve vztahu ke službě, podle nabídky měl cestující obdržet celou náhradu s tím, že služba je bezplatná, avšak podle ceníku měly být od výplaty náhrady odečteny další poplatky, jejichž způsob odečtení je uveden v podmínkách nejasně a nesrozumitelně. Ujednání postupní smlouvy, které je skryté v podmínkách, naplňuje znaky nepřiměřeného ujednání ve spotřebitelské smlouvě, proto k těmto ujednáním nepřihlížel. O kompenzaci požádala společnost AirHelp, nikoliv žalobci a soud I. stupně shledal, že tak učinila na základě neplatné smlouvy a tuto žádost posuzoval jako neplatný právní úkon, který ani nebyl následně zhojen žalobci. Žalobci nárok na kompenzaci svým jménem uplatnili až podáním návrhu dne 10. 3. 2021, tedy po marném uplynutí lhůty šesti měsíců stanovené v § 2553 odst. 3 o. z., podle něž musí cestující práva podle odstavce 1 a 2 tohoto ustanovení uplatnit u dopravce bez zbytečného odkladu. Žalobou uplatněný nárok shledal soud I. stupně jako promlčený a žalobu zamítl z důvodu promlčení nároku, neboť právo nebylo u dopravce uplatněno nejpozději do šesti měsíců a žalovaná jako dopravce namítla, že právo nebylo uplatněno včas.
9. Výrok o nákladech řízení mezi účastníky odůvodnil ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. a procesně úspěšné žalované přiznal právo na náhradu nákladů za dva úkony v celkové výši 600 Kč, z níž uložil každému ze žalovaných povinnost uhradit 300 Kč.
10. Proti rozsudku podali žalobci odvolání, v němž uvedli, že v řízení bylo nesporné splnění podmínek požadovaných nařízením č. 261/2004 pro vznik nároku na odškodnění cestujícího (uskutečnění letu, doba zpoždění, vzdálenost letu, nesplnění podmínek, při jejichž splnění nárok na odškodnění nevzniká), sporná zůstala otázka notifikace žalobou uplatněného nároku, otázka osoby uplatňující žalobou uplatněný nárok, okolnosti ne/platnosti smlouvy o postoupení nároku žalobců na

společnost AirHelp a otázka promlčení. Žalobci namítli, že nařízení nestanoví povinnost notifikace ze strany cestujících, a požadavek notifikace představuje neodůvodněný zásah do práv žalobců jakožto cestujících a spotřebitelů, když cílem nařízení je (dle Preambule) zajištění vysoké úrovně ochrany cestujících se zřetelem na požadavky ochrany spotřebitele a posílení práv cestujících. Rozšířením parametrů podmínek (notifikace, promlčení) by byl efekt opačný – to vyplývá i z rozsudku Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) ve věci Joan Cuadrench Moré proti Koninklijke Luchtvaart Maatschappij NV (C-139/11), dle nějž lhůtu pro podání žaloby o náhradu škody podle čl. 5 a 7 nařízení stanoví vnitrostátní právo každého členského státu, pokud tyto podmínky dodrží zásady rovnocennosti a efektivit. V ostatních členských státech EU se délka promlčecích lhůt pohybuje v rozmezí 1 roku až 10 let, zpravidla jde o obecnou délku promlčecí lhůty, cestující by tak v řízení o svých nárocích na základě nařízení byli v České republice postaveni do nerovné pozice proti cestujícím v jiných evropských zemích. Aplikací šestiměsíční promlčecí lhůty by docházelo k neúměrnému krácení práv spotřebitelů. Ani při odvození notifikační povinnosti z § 2553 o.z. nelze požadovat, aby notifikace byla letecké společnosti odeslána přímo cestujícím. V žádosti o kompenzaci zaslané společností AirHelp bylo jednoznačně specifikováno, o jaký let a jakého cestujícího se jedná, žalovaná tak měla veškeré informace k posouzení oprávněnosti nároku na kompenzaci, a žádost ani nijak nezpochybnila. K závěru, že takovéto uplatnění pohledávky třetí osobou (společností AirHelp) je dostatečné, dospěl i Obvodní soud pro Prahu 6 v rozsudku ze dne 17. 2. 2021, č.j. 18 C 12/2021-28, jakož i v rozsudku ze dne 27. 5. 2021, sp. zn. 33C 66/2021 s odůvodněním, že nařízení nelze považovat za přepravní řád ve smyslu § 2553 o.z., promlčecí lhůta proto není šestiměsíční, ale tříletá a ust. § 2553 o.z. se na nároky podle nařízení nevztahuje.

11. Žalobci vyjádřili nesouhlas s posouzením smlouvy o postoupení pohledávky jako neplatné, a namítli, že i v případě neplatnosti smlouvy o postoupení pohledávky, nelze tím automaticky považovat výzvu odeslanou žalované společností AirHelp za neplatnou. Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 211/83/EU o právech spotřebitelů byla od 13. 6. 2014 implementována do německého právního řádu prostřednictvím zákona (§ 312 a násl. a § 355 a násl. BGB), není tak zřejmé, proč se soud odvolává na směrnici a opomíjí náležitou právní úpravu. Podle § 398 a násl. BGB není k platnému postoupení pohledávky vyžadována písemná ani jiná forma, proto z tohoto důvodu nelze dospět k závěru o neplatnosti smlouvy pro porušení § 126 a § 134 BGB. K porušení § 138 odst. 1 BGB může dojít při rozporu právního úkonu s dobrými mravy, přitom smyslem a účelem dohody o postoupení pohledávky bylo poskytnout cestujícímu pomoc při uplatnění jeho nároku vůči letecké společnosti, to není nemorální ani eticky nepřijatelné, zvláště když žalovaná na výzvy nereagovala a žalobcům nic neuhradila. Bylo-li porušení § 138 odst. 2 BGB shledáno ve využití nezkušenosti cestujícího, tak není správně interpretován smluvní vztah mezi stranami, přínos služby nabízené společností AirHelp je v tom, že nese veškeré náklady v případě neúspěchu a cestující využitím její služby ušetří čas, energii i peníze. Výše náhrady za poskytnuté služby závisí na jejich rozsahu, který je při soudním vymáhání nákladnější. Soudu I. stupně žalobci vytkli, že se nezajímali o to, jestli podle žalobců je předmětná smlouva o postoupení, všeobecné obchodní podmínky a služby AirHelp v rozporu s dobrými mravy a jestli byli uvedeni v omyl. Žalobcům byly podmínky služby společnosti AirHelp včetně ceníku známy již při podpisu smlouvy o postoupení a nezpochybňují ani skutečnost, že smlouvu elektronickou formou podepsali. Podmínky sjednané původně se společností AirHelp byly předmětem následné dohody žalobců s touto společností při zpětném postoupení žalovaného nároku a jsou výhradně vztahem mezi žalobci a AirHelp, proto by neměly být posuzovány v rámci uplatněného nároku vůči žalované. Kontaktní údaje společnosti AirHelp jsou uvedeny ve všeobecných obchodních podmínkách a na webových stránkách. Cestující má přitom možnost smlouvu do 14 dnů od jejího uzavření odvolat prostřednictvím oznámení zaslaného společnosti AirHelp Limited nebo na její mail. Žalobci zdůraznili, že žalovaná nepostupuje v právním styku poctivě a těží ze svého nepoctivého postupu, když byla informována o nároku žalobců a na tuto

výzvu nijak nereagovala, ani nezpochybňovala platnost smlouvy o postoupení. Žalobci zdůraznili, že rozsudek je stížen vadou, jež je odvolacím důvodem podle § 205 odst. 2 písm. e), g) o.s.ř., když spočívá na nesprávném právním posouzení věci, neboť soud I. stupně nesprávně posoudil otázku platnosti smlouvy o postoupení nároku, nesprávně vyhodnotil nezbytnost notifikace nároku i oprávněnost notifikace žalobců prostřednictvím AirHelp, dále nesprávně posoudil nařízení jako přepravní řád ve smyslu § 2553 odst. 3 o.z., a tím i délku promlčecí doby. Žalobci proto navrhli, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žalobě vyhově, nebo aby jej zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.

12. Žalovaná navrhla potvrzení rozsudku soudu I. stupně a zdůraznila, že notifikační povinnost byla dovozena ustálenou rozhodovací praxí Městského soudu v Praze (rozhodnutí 58 Co 176/2021 ze dne 3. 6. 2021, rozhodnutí 18 Co 265/2019 ze dne 23. 10. 2019), v řízení bylo prokázáno, že žalobci nenotifikovali žalovanou ve lhůtě šesti měsíců podle § 2553 odst. 3 o.z. a žalovaná toto namítla před soudem, cestující proto svůj nárok na náhradu ztratili. Povinnost cestujících nárok uplatnit vyplývá z Preambule (odst. 20) a z čl. 5 odst. 1 písm. c) nařízení, lhůty pro podání žaloby vyplývají z vnitrostátní úpravy jednotlivých členských států (viz rozsudek SDEU C-139/11). Smlouvu o postoupení pohledávky uzavřenou se společností AirHelp shledal Městský soud v Praze neplatnou, jak vyplývá z rozhodnutí 18 Co 6/2021 a 25 Co 221/2020. Jestliže žalobci uvádějí, že pro případ neplatnosti postupní smlouvy se na ni hledí jako na plnou moc, žalovaná poukazuje na rozhodnutí Zemského soudu v Kolíně nad Rýnem sp. zn. 9 S 24/2016 ze dne 6. 5. 2016, který stanovil, že smlouva o postoupení pohledávek je neplatná a společnost AirHelp nesmí vystupovat jako obecný zmocněnec na základě plné moci, ke stejnému závěru dospěl i Okresní soud v Hamburku pod sp. zn. 6 C 420/17. Vůči společnosti AirHelp bylo vydáno i předběžné opatření (usnesení Zemského soudu v Hamburku sp. zn. 312 O 89/18), které jí mj. zakázalo vymáhat pohledávky v letecké dopravě a postoupení těchto nároků ze strany cestujících, neboť poskytování těchto služeb je v rozporu se zákonem o mimosoudních právních službách. Právní jednání činěné na základě neplatné postupní smlouvy je třeba považovat za neplatné, a jako k takovému se k němu nepřihlíží.
13. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně podle § 212 a § 212a o. s. ř., jakož i řízení předcházející jeho vydání, zopakoval dokazování v souladu s § 213 odst. 2 o. s. ř. výzvou ze dne 8.10.2018 a předžalobní výzvou ze dne 10.3.2021 a odvolání žalobců shledal důvodným.
14. Odvolací soud se nejprve zabýval tím, zda je dána mezinárodní příslušnost českých soudů, která je ve věci dána podle čl. 4 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, na základě bydliště (sídla) žalované v České republice.
15. Rozhodným právem pro posouzení uplatněného nároku ze smlouvy o přepravě je dle čl. 5 odst. 2 věta druhá nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 593/2008/ES, o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I), právo české, soud I. stupně správně věc posuzoval též podle nařízení č. 261/2004, neboť jde o uplatnění práv cestujících ze zpoždění či zrušení letu, (čl. 1 odst. 1 písm. b), c) nařízení), kdy místem odletu zpožděného letu žalobců bylo letiště na Kapverdských ostrovech a cílovou destinací bylo letiště v Portu (Portugalsko) tzn. umístěné na území členského státu EU (čl. 3 odst. 1 písm. a) nařízení). Ustanovení nařízení se přitom použijí přednostně před ustanoveními vnitrostátního práva.
16. Při jednání odvolacího soudu žalobci poukázali na dosavadní a novou rozhodovací praxi Městského soudu v Praze v tom směru, že žalobci jako cestující dodatečně svým procesním postupem zhojili tvrzenou neplatnost smlouvy o postoupení. K námitce promlčení vznesené žalovanou žalobci uvedli, že je v rozporu s dobrými mravy a v této souvislosti odkázali na

rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 17 Co 212/2021 a sp. zn. 17 Co 225/2021 z 16. 9. 2021 a dále 25 Co 224/2021 ze dne 30. 9. 2021. K včasnosti výzvy původně žalované odeslané společností AirHelp žalobci odkázali na rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 27. 5. 2021 č.j. 33C 66/2021-41, z něž vyplývá, že na předmětné nařízení Evropské unie nelze pohlížet jako na přepravní řád a nelze proto aplikovat § 2553 o.z.

17. Odvolací soud zjistil z výzvy ze dne 8.10.2018, již byla žalovaná vyzvána společností AirHelp jménem žalobců k zaplacení celkové částky 800 EUR za zpoždění letu, že je v ní uvedeno jméno a příjmení žalobců, číslo rezervace, datum a číslo letu, letiště odletu i příletu, délka letu a žalované byla touto výzvou poskytnuta lhůta k zaplacení 14 dnů ode dne data výzvy. Odvolací soud dále provedl důkaz předžalobní výzvou, kterou uplatnili prostřednictvím své právní zástupkyně přímo žalobci dne 10. 3. 2021, v níž odkázali na výzvu učiněnou prostřednictvím společnosti AirHelp Limited dne 8.10.2018 a opětovně předžalobní výzvou byla žalovaná vyzvána k zaplacení částky 800 EUR s příslušenstvím a nákladů na právní zastoupení advokátem. Ve výzvě jsou specifikováni žalobci jménem, příjmením, a dále je uvedeno datum a číslo letu, letiště odletu a letiště příletu a číslo rezervace.
18. Podle čl. 5 odst. 1 písm. c) nařízení mají při zrušení letu dotčení cestující v souladu s článkem 7 právo na náhradu škody od provozujícího leteckého dopravce, jestliže: i) nejsou o zrušení informováni alespoň dva týdny před plánovaným časem odletu, nebo ii) nejsou o zrušení informováni ve lhůtě od dvou týdnů do sedmi dnů před plánovaným časem odletu a není jim nabídnuto přesměrování, které by jim umožnilo odletět nejpozději dvě hodiny před plánovaným časem odletu a dosáhnout jejich cílového místa určení nejpozději čtyři hodiny po plánovaném čase příletu, nebo iii) nejsou informováni o zrušení ve lhůtě kratší sedmi dnů před plánovaným časem odletu a není jim nabídnuto přesměrování jejich letu, které by jim umožnilo odletět nejpozději jednu hodinu před plánovaným časem odletu a dosáhnout cílového místa určení nejpozději dvě hodiny po plánovaném čase příletu. Podle čl. 5 odst. 3 nařízení není provozující letecký dopravce povinen platit náhradu v souladu s článkem 7, jestliže může prokázat, že zrušení je způsobeno mimořádnými okolnostmi, kterým by nebylo možné zabránit, i kdyby byla všechna přiměřená opatření přijata.
19. Podle čl. 7 odst. 1 písm. b) nařízení, odkazuje-li se na tento článek, obdrží cestující náhradu ve výši 400 EUR u všech letů ve Společenství delších než 1500 kilometrů a u všech ostatních letů o délce od 1500 kilometrů do 3500 kilometrů. Při určování vzdálenosti se vychází z posledního místa určení, kam cestující v důsledku odepření nástupu na palubu nebo zpoždění přiletí později než v plánovaném čase.
20. Podle judikatury SDEU, zejména rozsudku ze dne 19. 11. 2019, Christopher Sturgeon a další (věci C-402/07 a C-432/07), musí být články 5, 6 a 7 nařízení vykládány v tom smyslu, že pro účely uplatnění nároku na náhradu škody lze na cestující zpožděných letů nahlížet stejně jako na cestující zrušených letů, a že se tedy mohou dovolávat nároku na náhradu škody podle článku 7 Nařízení, jestliže z důvodu zpoždění letu utrpí ztrátu času tří nebo více hodin, tedy jestliže dosáhnou cílového místa určení tři nebo více hodin po čase příletu původně plánovaném leteckým dopravcem.
21. V daném případě, kdy se jednalo o let z Kapverdských ostrovů do Porta (Portugalsko), který byl zrušen náleží cestujícímu náhrada škody dle čl. 5 odst. 1 písm. c) ve spojení s čl. 7 odst. 1 písm. b) nařízení, tzn. ve výši 400 EUR. Žalovaná ostatně naplnění podmínek nařízení pro vznik nároku na odškodnění nezpochybňovala, ani se nedovolávala žádných mimořádných okolností ve smyslu čl. 5 odst. 3 nařízení, v jejichž důsledku by nebyla povinna náhradu dle čl. 7 nařízení platit.

22. Odvolací soud na základě skutkového stavu zjištěného v dostatečné míře soudem I. stupně shledal, že nemá důvod se odlišovat od závěrů uvedených v skutkově obdobných věcech rozhodnutých Městským soudem v Praze jako soudem odvolacím pod sp. zn. 17 Co 212/2021, sp. zn. 17 Co 225/2021 či sp. zn. 25 Co 224/2021, v nichž byly smlouvy o postoupení pohledávek uzavřené mezi AirHelp a cestujícími shledány opakovaně jako neplatné, a to i s odkazem na rozhodnutí německých soudů (zejména rozhodnutí Zemského soudu v Kolíně nad Rýnem sp. zn. 9 S 24/16).
23. Žalobci se sice dovolávají platnosti postupní smlouvy a nelze mít ani za to, že by byli jako spotřebitelé klamáni a nebyli předem řádně informováni o všech podmínkách smlouvy o postoupení s tím, že ke zpětnému postoupení pohledávky došlo z opatrnosti v návaznosti na rozhodovací praxi českých soudů. Závěr německých soudů o neplatnosti postupních smluv dle § 134 BGB pro rozpor s ustanoveními německého zákona o mimosoudních právních službách (RDG) byl potom založen na tom, že vymáhání pohledávek ze strany AirHelp je právní službou ve smyslu § 2 odst. 2 věta první RDG, jež je povolena pouze v rozsahu, v jakém to umožňuje RDG nebo jiné zákony (§ 3 RDG), a dle § 10 odst. 1 RDG podléhá poskytovatel těchto právních služeb registraci. Tento závěr se však neuplatní v daném případě, kdy se pohledávka, jež je předmětem postoupení, netýká cestujících (věřitele) ani provozujícího leteckého dopravce (dlužníka) s bydlištěm v Německu, právní služby (vymáhání) nejsou poskytovány na území Německa, ani se postupovaná pohledávka neřídí německým právem.
24. Odvolací soud nicméně shledal neplatnost smlouvy dle § 125 BGB ve spojení s § 126, § 126a a § 127 BGB, a to pro nedostatek sjednané formy a nedostatek podpisu smluvních stran.
25. Žalobci sice odkazují na § 398 BGB, jenž umožňuje postoupení pohledávky smlouvou na další osobu a nepředepisuje formu uzavření takovéto smlouvy. V daném případě však byla písemná forma právního jednání sjednána, když podle všeobecných podmínek AirHelp bylo k uzavření smlouvy nutné, aby klient vedle přijetí těchto podmínek rovněž podepsal formulář postoupení nebo zmocňující dokument. Podle § 125 věta druhá BGB má nedostatek sjednané formy v případě pochybností za následek neplatnost, dle § 127 odst. 1 BGB se ustanovení § 126, § 126a nebo § 126b použijí v případě pochybností také na formu dohodnutou, dle § 126 odst. 1 BGB pokud zákon stanoví písemnou formu, musí být osvědčení vlastnoručně podepsáno samotným vystavovatelem nebo notářským podpisem, podle § 126 odst. 3 BGB lze sice písemnou formu nahradit elektronickou formou, pro tu však dle § 126a odst. 1 BGB platí, že emitent musí k prohlášení připojit své jméno a elektronickému dokumentu poskytnout kvalifikovaný elektronický podpis. Dle § 126a odst. 2 BGB v případě smlouvy musí smluvní strany elektronicky podepsat totožný dokument způsobem uvedeným v odstavci 1. V daném případě, kdy nedošlo ani k vlastnoručnímu, ani ke kvalifikovanému elektronickému podpisu smlouvy (formuláře postoupení) ani ze strany žalobců, ani ze strany AirHelp, nelze v souladu s § 125 BGB smlouvu považovat za platně uzavřenou.
26. Žalobci však nejen nezpochybňovali, že smlouvu o postoupení pohledávky s AirHelp uzavřeli a prostřednictvím této společnosti se chtěli domoci na žalované náhrady za zpožděný let, ale zároveň ve svých dalších úkonech (předžalobní výzva ze dne 10.3.2021 a žaloba), učiněných poté, co byla v jiných soudních řízeních před českými soudy shledána neplatnost smluv o postoupení pohledávky mezi cestujícími a AirHelp, se nadále výzvy učiněné prostřednictvím AirHelp dovolávají. Výzva učiněná společností AirHelp za žalobce dne 8.10.2018 byla sice jednáním osoby neoprávněné jednat za žalobce ve smyslu § 440 odst. 1 věta druhá o.z., žalobci později toto jednání svým konkludentním jednáním schválili. K závěru, že dodatečné schválení jednání může být učiněno i konkludentně, dospěl Nejvyšší soud např. v rozsudku ze dne 23. 7. 2019, sp. zn. 27 Cdo 4593/2017, přičemž toto schválení bylo učiněno bez zbytečného odkladu - poté, co české soudy začaly shledávat smlouvy o postoupení pohledávek cestujících na společnost

AirHelp neplatnými. V důsledku tohoto schválení jsou žalobci učiněným jednáním, tedy uplatněním nároku na náhradu škody u žalované vázáni, a toto uplatnění nároku má účinky i vůči žalované.

27. Žalovaná přitom byla výzvou učiněnou prostřednictvím AirHelp upozorněna na to, kteří konkrétní cestující uplatňují nárok vyplývající ze zpoždění určitého konkrétního letu, i na výši požadované částky. Žalovaná na toto uplatnění nároku (jak sama uvádí) nijak nereagovala, ani úhradou, ani vznesením jakýchkoli námitek (např. proti vymáhání nároku společností AirHelp), ani požadavkem, aby u ní nárok uplatnili přímo cestující. Žádným způsobem se tak ve vztahu k cestujícím nepřihlásila ke své odpovědnosti leteckého dopravce podle nařízení a neplatností smlouvy o postoupení pohledávky mezi cestující a AirHelp argumentuje nikoli ve prospěch cestujících, ale proto, aby cestujícím náhradu podle nařízení nemusela poskytnout. Tento postup je v rozporu s cílem nařízení, jímž je vysoká úroveň ochrany cestujících se zřetelem na požadavky ochrany spotřebitele. Za této situace naplňuje námitka promlčení, uplatněná žalovanou v tomto soudním řízení, znaky zneužití práva, je ve zjevném rozporu s dobrými mravy, a tudíž dle § 588 o.z. neplatná. Ani v případě formální důvodnosti této námítky by k ní proto soudy nemohly přihlídnout.
28. Soud I. stupně věc právně posoudil podle nařízení č. 261/2004, jehož ustanovení se použijí přednostně před ustanoveními vnitrostátního práva, které však neupravuje lhůtu, v níž musí být nárok žalované či u soudu uplatněn. V této souvislosti je proto třeba vycházet z vnitrostátní právní úpravy, jak vyplývá z rozhodnutí SDEU ve věci C-139/11. Lhůtu k uplatnění práv z pravidelné přepravy osob stanoví podle § 2553 odst. 1 o.z. přepravní řády. Podle § 2553 odst. 3 o.z. musí tato práva být uplatněna u dopravce bez zbytečného odkladu, nejpozději do šesti měsíců. Není-li v této šestiměsíční lhůtě právo u dopravce uplatněno a namítne-li to dopravce, soud toto právo nepřizná.
29. V projednávané věci proto bylo třeba vyřešit, zda žalobci uplatnili své právo u žalované včas, byla-li vyzvána k paušální náhradě za předmětný let v šestiměsíční lhůtě podle § 2553 odst. 3 o.z. prostřednictvím společnosti AirHelp dne 8.10.2018. Odvolací soud shledal, že takto uplatněnou výzvu byť prostřednictvím společnosti AirHelp v šestiměsíční lhůtě lze považovat za výzvu, která je způsobilá splnit právní následky, jakoby výzvu podali žalobci. K tomuto závěru dospěl zejména z toho důvodu, že ve výzvě ze dne 8.10.2018 jsou žalobci řádně specifikováni jménem, příjmením, je specifikováno číslo rezervace, místo odletu příletu, vzdálenost, požadovaná celková částka 800 EUR a lhůta k zaplacení 14 dnů. Z předžalobní výzvy ze dne 10.3.2021 odvolací soud zjistil, že ji žalobci uplatnili prostřednictvím své právní zástupkyně a odvolávají se v ní na výzvu ze dne 8.10.2018 učiněnou prostřednictvím společnosti AirHelp.
30. Odvolací soud na základě shora uvedeného dospěl k závěru, že žalobci nárok na náhradu škody podle čl. 5 a 7 nařízení uplatnili důvodně a splnili rovněž podmínku včasného uplatnění tohoto nároku stanovenou v § 2553 odst. 3 o.z., když svůj nárok uplatnili u žalované dne 8.10.2018
31. Žalovaná se dostala do prodlení se zaplacením v den následující po uplynutí lhůty 14 dnů, jež jí byla ve výzvě ze dne 8.10.2018 poskytnuta (tzn. dnem 23.10. 2018), a v souladu s § 1970 o.z. je povinna za období od tohoto dne do zaplacení zaplatit žalobcům též úrok z prodlení z dlužné částky, ve výši stanovené dle nařízení vlády č. 351/2013 Sb., tzn. 9% ročně.
32. Odvolací soud proto postupoval podle § 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř. a rozsudek soudu I. stupně v zamítavých výrocích I., II. a III. změnil tak, že žalované uložil povinnost zaplatit každému ze žalobců částku 400 EUR s úrokem z prodlení z této částky ve výši 9% ročně od 23.10. 2018 do zaplacení, jinak jej (ohledně úroku z prodlení za období od 9. 10. 2018 do 22.10.2018) potvrdil.

33. Výrok o nákladech řízení před soudy obou stupňů je odůvodněn ust. § 224 odst. 2 o.s.ř. ve spojení s § 142 odst. 1 o.s.ř. Žalobcům, kteří byli v řízení plně úspěšní, vznikly náklady na právní zastoupení advokátem a zaplacené soudní poplatky. Odměna právního zástupce žalobců před soudem I. stupně byla stanovena podle § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb. Za první tři úkony právní služby, a to příprava a převzetí zastoupení, předžalobní výzva a sepis žaloby byla žalobcům přiznána náhrada nákladů za tři odměny po 300 Kč ve výši stanovené podle § 14b odst. 1 bod 2 z tarifní hodnoty stanovené podle § 8 odst. 1 ve výši 400 EUR při kurzu EUR vůči CZK vždy v rozmezí přes 10 000 Kč do 30 000 Kč, snižena podle § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. o 20% na částku 240 Kč za tři úkony právní služby to pro každého ze žalobců celkem ve výši 1440 Kč, k níž náleží tři náhrady hotových výdajů po 100 Kč podle § 14b odst. 5 písm. a) vyhl. č. 177/1996 Sb., celkem částka 1 740 Kč. Za účast u jednání před soudem I. stupně dne 15. 6. 2021 činí mimosmluvní odměna z tarifní hodnoty 10 180 Kč (při kurzu EUR vůči CZK 25,45 Kč) odměnu za jeden úkon právní služby pro každého ze žalobců podle § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb. snižena podle § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. o 20% částku 1 232 Kč, celkem 2 464 Kč, k níž náleží jedna náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. ve výši 300 Kč, celkem částka 2 764 Kč. Před soudem I. stupně tak žalobcům vznikly náklady na právní zastoupení ve výši 4 504 Kč, k níž náleží DPH 21 % ve výši 945,84 Kč, a zaplacený soudní poplatek ve výši 835 Kč tak, že celková výše nákladů řízení vzniklých žalobcům před soudem I. stupně činí částku 6 284,84 Kč, z níž na každého ze žalobců připadá částka 3 142,42 Kč.
34. Před odvolacím soudem vznikly žalobcům náklady na zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč a dále na právní zastoupení advokátem, a to za podání odvolání dne 2.7. 2021, kdy činil kurz EUR vůči CZK 25,605 Kč, tarifní hodnota činila 10 242 Kč a odměna za jeden úkon právní služby 1 540 Kč po snížení o 20% ve výši 1 232 Kč a dále za účast u jednání odvolacího soudu dne 7.12. 2021 při kurzu EUR vůči CZK ve výši 25,465 Kč, z níž je tarifní hodnota 10 186 Kč a mimosmluvní odměna za jeden úkon právní služby 1 540 Kč po snížení o 20% ve výši 1 232 Kč. V odvolacím řízení tak vznikly žalobcům náklady za právní zastoupení ve výši 4 928 Kč, k nimž náleží dvě náhrady hotových výdajů po 300 Kč a DPH 21 % v částce 1 160,88 Kč celkem ve výši 6 688,88 Kč, což spolu se zaplaceným soudním poplatkem z odvolání ve výši 2 000 Kč činí odvolací náklady v částce 8 688,88 Kč celkem, z níž na každého ze žalobců připadá částka 4 344,44 Kč.
35. Celková výše nákladů řízení před soudem I. stupně a před soudem odvolacím činí pro každého ze žalobců částku 7 486,86 Kč (3 142,42 + 4 344,44), kterou bylo žalované v souladu s § 149 odst. 1 o.s.ř. uloženo zaplatit k rukám právní zástupkyně žalobců.
36. Za první tři úkony poskytnuté právní zástupkyní žalobcům za přípravu a převzetí věci, předžalobní výzvu a sepis žaloby byla přiznána mimosmluvní odměna podle § 14b vyhl. č. 177/1996 Sb. s tím, že se jedná o tzv. formulářovou žalobu i v případě žalob vůči leteckým společnostem. Tento právní názor vyplývá z bodu 28 nálezu Ústavního soudu ze dne 29. 3. 2012, sp. zn. I. ÚS 3923/11, jakož i z již konstantní judikatury Městského soudu v obdobných věcech.

Poučení

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu I. stupně ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení, avšak jen za splnění podmínek a z důvodů stanovených v § 237 o. s. ř. ve znění od 30. 9. 2017 - jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Shodu s prvopisem potvrzuje Iveta Tomanová.

Proti tomuto rozsudku v části týkající se výroku o nákladech řízení není dovolání přípustné.

Praha 7. prosince 2021

JUDr. Jan Klášterka v. r.
předseda senátu